

14-тақырып

Төтенше жағдайлардағы психо- әлеуметтік кеңес беру (әскери жағдай, терроризм, діни экстримизм)

- Әскери жағдай

- Терроризм

- Діни экстримизм

Төтенше

жағдай

Төтенше жағдай – адам шығындарына, денсаулыққа зиян келтіруге, елеулі мүлдіктік шығындарға немесе тұрғындардың тіршілік әрекеті жағдайының бұзылуына әкеп соғуы мүмкін немесе әкеп соққан әлеуметтік қатынастар саласындағы белгілі бір аумақта қайшылықтар мен жанжалдардың туындауы

Әлеуметтік сипаттағы төтенше жағдайлар:

1. Терроризм
2. Экстремизм
3. Жергілікті соғыс және аймақтық қарулы қақтығыстар
4. Жаппай тәртіпсіздік
5. Нашақорлық пен алкогольизм әлеуметтік қауіпті құбылыс ретінде
6. Қылмыстық қауіптер мен қауіптер
7. Әлеуметтік-экономикалық мәселелер.

Терроризм

- мемлекет басшыларының, топ адамдардың, жалпы халықтың үрейін үшыру мақсатында адамдарға немесе жекеменшікке бағытталған бір мемлекет өкілдерінің екіншісіне қарсы акті жасау, ұйымдастыру, жүзеге асыруға жәрдемдесу, қаржыландыру немесе қолдау көрсетуі немесе оған жол беру әрекеттері

Экстремизм

- жалпы тәртіпті мойындамайтын, өзінің шектен шыққан пікірі мен іс-әрекеттері арқылы ерекшеленген адамдар.

Діни экстремизм

- Ислам құндылықтарын сақтау жолында үндеу тастаған өздерінің пікірлерін діни принциптерді бұзушылар деген айыптаулармен кінәлайды. Діни-саяси экстремизм болса, әртүрлі діни пікірлерге негізделгеніне қарамай, олардың іс-әрекеттері Қылмыстық істер кодексінің баптарына сәйкес келеді. Яғни, діни-саяси экстремизм - діндегі саяси мақсаттарына қол жеткізу үшін, дінді қалқан ете отырып әрекет етуші, дінге ешқандай қатысы жоқ іс-қимыл

Қазақстандағы төтенше жағдайларға байланысты заңдар

Экстремизмге қарсы іс-қимыл туралы
Қазақстан Республикасының 2005 жылғы 18 ақпандағы N 31
Заңы

Қазақстан Республикасында
діни экстремизм мен
терроризмге қарсы іс-қимыл
жөніндегі 2018 – 2022 жылдарға
арналған мемлекеттік
бағдарламаны бекіту туралы
Қазақстан Республикасы
Үкіметінің 2018 жылғы 15
наурыздағы № 124 қаулысы.

Терроризмге қарсы іс-
қимыл туралы
Қазақстан
Республикасының 1999
жылғы 13 шілдедегі N
416-І Заңы.

Төтенше жағдайлардағы психологиялық аспектілер

•Үрей

•Сананың көмескілену

•Сасқалақтап, абыржушылық

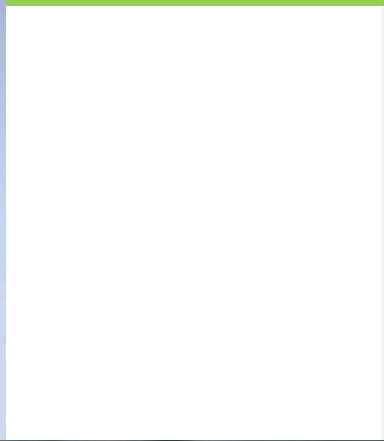
•Сіресіп қалу симптомы

•Әлеуметтік сипаттағы төтенше жағдайдың құқықтық режимі

Әлеуметтік сипаттағы төтенше жағдайдың құқықтық режимі

- 1. Әлеуметтік сипаттағы төтенше жағдайдың құқықтық режимі төтенше жағдайды енгізуге негіз болып табылатын, әлеуметтік сипаттағы төтенше мән-жайлардың алдын алуды және оларды жоюды жүзеге асыратын мемлекеттік органдардың шұғыл ден қоюы мен жұмыс істеуінің айрықша режимін білдіреді.
- 2. Әлеуметтік сипаттағы төтенше жағдайдың құқықтық режимі жекелеген жергілікті жерлерде әлеуметтік сипаттағы төтенше жағдайдың алдын алу және жою жөніндегі мемлекеттік орган басшысының шешімі бойынша енгізіледі, ал осы Заңның 3-2-бабының 1-тармағында көзделген жағдайда оны Қазақстан Республикасының Ұлттық қауіпсіздік комитетімен келісу бойынша жергілікті атқарушы орган енгізеді.
- 3. Әлеуметтік сипаттағы төтенше жағдайдың құқықтық режимі кезінде шұғыл ден қою және басқару жүйесінің жұмыс органы жедел штаб болып табылады.
- 4. Мемлекеттік және жергілікті атқарушы органдар әлеуметтік сипаттағы төтенше жағдай қатері төнген немесе туындаған кезде әлеуметтік сипаттағы төтенше жағдайдың алдын алу және оны жою жөніндегі мемлекеттік органға жәрдемдесуге және қажетті көмек көрсетуге міндетті.

- Төтенше жағдайға тап болған адамның одан аман-есен шығуы сирек. Кейбіреулер өмірмен мәңгілікке қоштасады, кейбіреулер ауыр жарақат алады және мертiгедi, ал кейбіреулері бірінші көргенде бiлiнбейтiн бiрақ ауруы асқынып, тез жазыла қоймайтын дертке шалдығады.

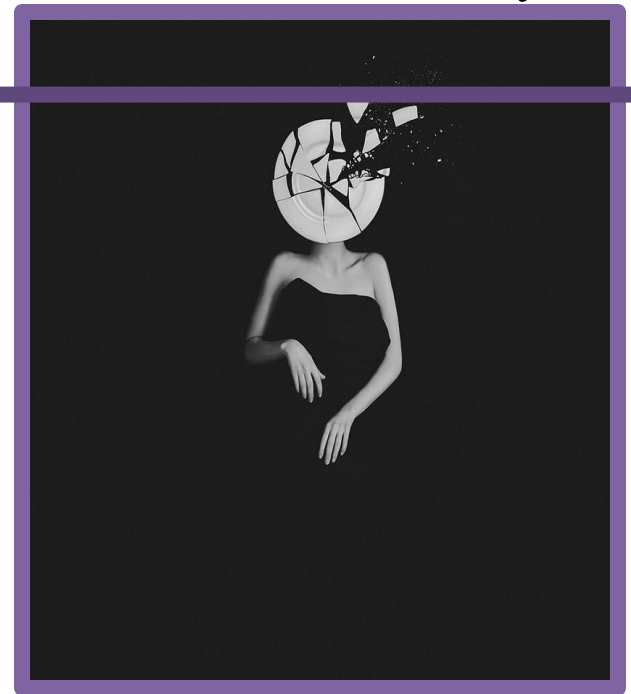
Үрей бұл адамдардың биологиялық және әлеуметтік аман-саулығына қауіп төнгенде пайда болатын эмоция, уайым. Өміріне қауіп төнгенде тұлғаның психикасына әсер ететін ауыртпашылықтың әр адамда өз диапазоны және жұмыс істеуге қабілеттілік шегі бар.

PANIC

Сасқалақтап, абыржушылық

Мұндай жағдайда адамның қашып кеткісі келіп тұрады. Мұндай кезде мақсатсыз, жөн-жосықсыз ары-бері жүру, көптеген орынсыз қозғалыстар байқалады, олар дұрыс шешім қабылдап және қауіпсіз орынға көшіруге кедергі жасайды.

Әлеуметтік сипаттағы төтенше жағдайларды жою жөніндегі бірінші кезектегі іс-қимылдар

1. Әлеуметтік сипаттағы төтенше жағдайларды оқшаулау және жою жөніндегі бірінші кезектегі іс-қимылдар мемлекеттік органдардың кешенді күштері мен құралдары пайдаланыла отырып, мемлекеттік органдардың бұрын бекіткен жоспарларына сәйкес, ал осы Заңның 3-2-бабының 1-тармағында көзделген әлеуметтік сипаттағы төтенше жағдайларды оқшаулау.

2. Әлеуметтік сипаттағы төтенше жағдайды жою жөніндегі бірінші кезектегі іс-қимылдар кезінде жедел штаб басшысының шешімі бойынша мынадай уақытша шектеулер:

3. Әлеуметтік сипаттағы төтенше жағдайлар аймақтарының шекараларын жедел штабтың басшысы айқындайды.

Қызбалылардың түрлері

- Төтенше жағдайлардағы адамдардың реакциясы жеке ерекшелігімен, дәлірек айтқанда қызбалығымен анықталады. Қызбалардың негізгі түрлері:

1. Холерик

2. Меланхолик

3. Сангвиник

4. Флегматик